

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 265. szám, *úv. Fried Józsefné* úrnő házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyiltteri közleményeket
a kiadóhivatal
mérsékelt árjegyzék szerint számít fel.

A kaszinó szava.

A férfiúi önértet teljes ereje nyilatkozott meg a szentesi kaszinó választmányában, hogy megtörje a rabulisztika rémuralmát.

Az a határozat, mellyel a választmány a f. hó 1-én Sima Ferenczet a kaszinó-tagok sorából kizárta — szeretjük hinni — egy új korszak határkövét jelzi Szentes történetében, melyet legáltalában a petrolór-hatalmasság, a revolver-uralom előli felszabadulás korának lehetne nevezni, mert hiszen a szavazóurnába hullott hét fekete golyó mindenike szíve közepén találta a vészthozó hatalmasság vezetőjét, hogy megbélyegezzé mindazok előtt, akik valamelyest adnak a köztisztességre.

Sokáig voltunk vakok: ideje, hogy látókká legyünk! Ideje, hogy felébredjünk a közöny dermesztő álmából és férfias önértettel utasítsunk vissza minden olyan föltevést: mintha e város intelligenciájában nem volna elég erkölcsi erő, megküzdeni a gonosszal.

Nem először van, hogy ez nálunk így történik. Nem először ült e város nyakára a rabulisztika egy-egy gyászvitéze s ha mindannyiszor erőszakos rázkódás idézte is fel a visszahatást: városunk értelmisége, tisztességes, intelligens elemei nemkevésbé erőlesen léptek fel ellene az előző esetekben

is, hogy visszaverjék az ismeretlenség homályába, ahonnan kikerült, az olyan vakmerőt, aki erejében elbizakodva semmi eszköztől sem riadt vissza, ha bűnös célja felé tört.

Oroszi, Budai, Sima! Három név, Szentes történetében mindenik a belháború egy-egy gyász történetét jelentő.

Idegenből került hozzánk mind a három hogy igénytelen, egyszerű társadalmi állásból a hatalom olyan magas polcára küzdjék fel magukat, amilyenre csak az üresfejű elbizottság képes vakmerőségében, a közügyek iránt olyan érzéketlen intelligencia mellett aspirálni, mint a mienk.

Szép pályafutás ez annak és tiszteletet parancsoló, akit alapos tudás, képzettség, értelmiség egyaránt hatalomra képesít, aki nem rabja alacsony szenvedélyeknek, vágyakozásoknak, aki tud és akar a hatalommal polgártársai javára élni, de soha vissza nem élni.

De aki mindezekben szűkölködik: aki az igazi tudás olyan alacsony fokán áll, hogy nagyképtűsége szinte száználmas: akit erőszak, fűfáng, a helyzetekkel való időnkénti megalkuvás és ezek ravasz kihasználása emel mesterségesen a magasba; akinek érzését, indulatait értelmi erő nem fejelmezi: elszédül ott fenn. A hatalom

elbizott zsarnokká neveli, ki zsarnok voltában saját alacsony indulatainak rabszolgája. Híján mindannak, ami erkölcsi súlyt ad, gyűlölöje lesz a tudásnak, az értelemmel, amelynek nem impónálhat, amelyben a zsarnokok örökös gyanakodásával ellenséget lát.

Az értelmiség az, amely ellen tör, amely ellen a nyers tömeggel lép szövetségre. Hiszen ez áll közelebb az ő lelkületéhez, erre képes hatni elcsépett, közkeletű frázisokkal, ez érti meg őt csupán, mint ahogy az ő erkölcsi értéke is viszont közelebb áll a nyers tömeg durva erkölceséhez.

Es elszédülve, megrészegülve a hatalomtól, vakon tör előre. Letipor mindent, aki útját állja, beszenyeyzi gyűlölsége tajtékával a tisztességet, törvényt szab mindenkinek, hivatalt osztogat, hivatalból kiüldöz . . . míg egy szép napon föl nem ébred az értelmiség önbecszerete, hogy visszalökje a hatalom legmagasabb polcáról, melyen földi istenként viselkedett, a semmibe, a porba, melyből felkapaszkodott, az ismeretlenség homályába, hol feledésbe merül talán még emlékezete is.

Oroszi, Budai, Sima! Olyan egyvívású három történet ez a három név, úgy rállik kivált a két utóbb nevezettré mindaz, amit elmondottunk, hogy szinte csudával határos, miként ismétlődhetett egy-azon történet rövid

T Á R S A .

Járványos betegségek.

(Folytatás és vége.)

A hólyagos himlő ellen legcélszerűbb védelem a beoltás, melyet minden 10 évben ismételni kell, de azért a himlős beteggel való érintkezés a beoltott emberre nézve is veszedelmes lehet, azért csak az ápoló tartózkodjék annak közelében. Helyén van itt felemlíteni, ha himlő-félékről beszélünk, azt a borzasztó szokást, hogy az ilyen betegeket általában felette melegen tartják, szobájának levegőjét nem szeretik frissíteni, mert attól félnek, különösen a vörheny és kanyarónál, hogy a betegség visszamegy. Ez irtózatot balvélemény. A jó, friss levegő s a szoba rendes hűvössége nem veri vissza a himlőt, míg a ragadosság mérgét neveli s a beteg szenvedését súlyosítja az, ha dunyhákkal rakjuk meg annak ágyát s viláért nem bosszátanánk rá friss levegőt.

A skarláthimlő (vörheny) egyike a legveszedelmesebb betegségeknek, azért az abban szenvedőre nagyon nagy gondot kell fordítani. Ragadósága igen nagy. Rendszeren a

vörhenyes betegnek nagy torokgyulladás is van, mi gyakran veszedelmesebb, mint maga a himlő-kiütés. A vörhenyben szenvedő beteget szintén minél tisztább levegőben, minél tisztább ruhában és ágyban kell tartani és sokáig külön szobában — legalább 6 hétig — őrizni, hogy egészséges hozzátartozóival össze ne kerüljön.

Felette ragadós, egész veszedelmes s többnyire karöltve jár a vörhenyvel a ronszoló toroklob (difteritisz). Ez a borzasztóan pusztító nyavalya hazánkban majdnem egyötöd részét kiöli a gyermekeknek ott, ahol egyszer fészket vert magának. Ráragad az emberre esőkről, rárágad a nyálkáról, rárágad a beteg által megfertőzött levegőről, melybe a szétporlott nyálka apró részecskéi bevegylnek. Az orvosok azt tapasztalták, hogy ez iszonyú gyilkosa a kis gyermekeknek többnyire ott pusztít legerősebben, hol a lakás piszkos, nyirkos, egészségtelen, s az ily lakásból alig lehet az kipusztítani. Terjedése ellen úgy óvakodunk, hogy először igyekezzünk külön választani a beteg gyermekeket az egészségesektől, másodsor pedig igyekezzünk a beteg mérges nyálkáját, az általa használt ruhákat, ágyneműt és szobát

fertőtleníteni. A szobát kénezés, a ruházatot forró lúgban való többszörös mosás, a szoba padlóját forró lúggal való felsúrolás, falát újra meszelés által, magát a betegét kikerült nyalkát és köpetet az által, hogy a beteget nem engedjük szabadon köpködni, hanem egy csészében, a melybe jó erős carbolvízet töltünk.

Fertőző baj továbbá a hőkhurut (szamárhurut), mely görcsös és fullasztó köhögésben nyilvánul. Ez sem közönyös betegség, mivel vele és utána sokszor különféle mellbetegségek támadnak. Ez ellen is épp úgy védekezünk, mint más ragadós bajok ellen.

Meg kell említenem ez alkalommal azt a ragadós betegséget, mely nem öli ugyan meg, de örökre szerenségtelenné: vakká teheti az embert. Ez a betegség az egyiptomi szemgyulladás (trachoma). Fájdalom, ez az újabb időben hazánkban nagyon elterjedt s elterjedését az okozta, mert akik benne megbetegedtek, nem voltak eléggé óvatosak s clragasztották az egészséges emberekre is. E betegség mérge a gyuladással szem valóadé- kában van, melyet kézzel, törölkendővel könnyen ráragaszthatni egészséges ember szemére. Azért legokosabb olyan embert az

egymásutánban háromszor, csúffá téve a példaszót, mely szerint: «Karán tanul a magyar.»

Nem, a szentesi magyar, főleg annak értelmisége nem tanult eddig a saját karán sem!

Maga nevelte magának mindég, a közügyek iránt való határtalan közönyével, a golyakirályt; maga engedte megerősödni a csórét és türte csudálatos türelemmel, hogy a nyakára ült pöffeszkedő góg vagdalja, csipkedje, tisztességben gázoljon mindaddig, amíg csordultig nem telt keserűségének pohara.

S igaz, hogy akkor aztán mindég a fejéhez is vágta azt a poharat addig ajnárzott golyakirálynak: de az is igaz, hogy mindég csak a megütött fej törtött be, míg a pohár, valami sajátos bűvölet folytán eddig mindég ép maradt és újra meg újra neveltünk hozzá idegenből ide szakadt demagógot, ki új keserűséggel töltse meg.

Csak a fej változott mindég, a keserűség pohara a régi maradt.

Nem okultunk Oroszi, nem Budai történetén, kik közül az elsőnél még mentségünkre szolgálhat tudása, képzettsége és az az örömmámor, mely az alkotmányos élet újraébredésekor, 1865-ben mindannyiúnkat megrészegetett.

Erőszakos rázkódás árán leráztuk uralmukat, megtörtük erejüket... aztán feledtünk, de nem tanultunk s még be sem hegedt jól a seb, mit ez a két demagóg ütött társadalmunk testén, már nyomdokukba engedtek lépni Sima Ferencet, a három közt a legveszedelmesebb, mert tudás-ban, értelmiségben legfogytakosabb demagógot.

Meséte illenek az ő pályafutásának története.

Egy ember, egyszerű, igénytelen földmives, munkás szülőktől származó, ki az idegenből szegényül jön hozzánk, akit egy itteni népes hitfelekezet segéd-

tanítóul alkalmaz, akit e minőségben, egy évi eredménytelen próbaidő után kegyelemből még egy évig tartanak próbaképen, hogy aztán szakmájában való képtelensége miatt a szolgálatból elbocsássák; egy ember, minden klaszikus vagy modern műveltség híján, aki — mint már több ízben kimutattuk — járatlan az irodalomban, a latinban, az ókor történetében, de sőt hazája történetében is; egy ember, akinek tehát egyebe sincs vakmerőségénél, melylyel mindenütt máshol örökre a homályban maradna, nálunk, a mi intelligenciánk csudás közönye folytán s miután előbb a politikai mártirt adta, népegyéből városi hivatalba jut.

Vágyakozása nem terjed tovább, legfőleg, hogy jegyzői vizsgát tehesen és valamelyik községben jegyzővé választva, élje le napjait.

De elbukik a jegyzői vizsgán, melyhez készütség és nem vakmerőség kell és onnan túl vak gyűlölettel van mindazok iránt, akik a tudást követelték tőle.

Ez a gyűlölség lesz minden cselekedetének rugója, ebből táplálkozik örületes vakmerősége, mely segíti, viszi előre, fel egészen a tanácsnoki díszes állásra.

Politikai szédelgessel 48-asnak vallja magát, pártvezér lesz, a 48-as népkör elnöke, ki — mint ilyen, hevesen, kíméletlenül támadja meg 1881-ben az árvízveszedelem leküzdésére küldött kormánybiztos, kinek éleslátása rögtön felismeri benne az alkalmas eszközt, melynek csak árát kell szabni tudni, hogy magához bilincselje.

A városi tanácsnokból ideiglenes szakaszgazgatót csinál és a hajlithatatlanul hitt ellenzéki derék igába görnyed a zsiros hivatalért. Időlegesen visszavonul a politikai szerepléstől, melynél jövedelmesebb foglalkozás kínálkozik és az előbb még epébe mártott egy szál toll, mely az «átkos kaurmány» biztosát eladdig izekre

marcangolta, egyszerre mézédés szakvancs olyan dithirámokat zengedez kicsőitőse, hogy szinte undor és csömörlet fog el tőle minden jobbérzésű embert.

A dícsimnusok jutalma nem is marad el. A vincellér-szülők fia nagy urakkal cimborál, akiktől gavalléros tempót sajátít el; szórja a pénzt, mert könnyen telik és végül, hogy dárdási mivolta kellőképen díjjazzassék, megteszik az autonóm ármentesítő társulat szakaszgatójává — megnyughat babérain.

Okos ember bizonyosan így cselekedett volna.

Elérte, amit az övéhez fogható gyenge tudás mellett földi halandó szinte példátlan szerencsével elérhet — most megnyugszik.

De épp ebben van a tanulatlanok gyengéje, hogy érzésüket, vágyakozásukat nem képesek erkölcsi erővel fegyelmezni. A siker elbizottá teszi őket. Többet, sokat, mindent akarnak és indulataik rabja lévén, nem válogatnak az eszközben, mely őket e mindenhez segítse.

Hatalmukat megdönthetetlennek hiszi elbizakodott dölyfűk, mely viszi, ragadja őket ellenállhatlanul a végromlásba, hová — elég sajnos — mindazokat magukkal rántják, akik vakon biztak az állócsillagnak hitt meteorban.

Ez Sima Ferenc földi pályafutása attól a pillanattól, ahogy Szentesre jött, máig.

Felkaszorodva a magasba, nagyurakkal cimborálva, már-már azon a ponton volt, hogy — Hári Jánoshoz hasonlatosan, aki: «addig emlegette és annyiszor lovát, hogy végre is huszárnak kezdte hinni magát;» ő is nagy úrnak higyeje magát, született gavallérnak, aki mály megvetéssel tekinthet le e mi városunknak parasztrendből kinevelkedett uraira.

egészségesektől teljesen külön választani — házba küldeni.

A ragadós betegségeknek ezen elősorolt egyik csoportjára nézve elmondom még azokat a módokat, mellyekkel azok terjedése ellen küzdeni célszerűnek vélem; mely módok arra valók, hogy a ragadósság mérgét megsemmisítsék.

Azok az apró alakok, melyek a ragadós betegségeket terjesztik, millió meg millió számban vannak meg a beteg szobája levegőjében, a szoba falán, a szoba földjén, a beteg ruháin, ágyneműjén, a butorokon s mindenben, mi a beteg testével érintkezésben volt. Ezeket kell, amennyire lehet megsemmisíteni.

Ha egy ember, ki ragadós betegségben szenvedett, meggyógyul, vagy meghal, első kötelesség annak a szobáját fertőtleníteni. E célból a szobát becsukjuk, benne 12 órán át ként égetünk el. A szoba kinyitása után annak ajtaját és ablakait ismét 12 óra hosszat nyitva hagyjuk s így mindent erősen kiszellőztetjük. A szoba falait levakarjuk és újra meszeljük. A szoba földjét pedig sárgafölddel vegyített mésszel kétszer egymásután bemaszaljuk. A beteg fehér ruháit a legerősebb lúgban forróvízzel kimosatjuk, nem

mosható ruháit pedig sütés után betesszük a sütő-kemenébe, hogy annak forró gőze járja át. A finomabb posztó- vagy selyem-ruhát nagyon célszerű corrosiv-vízzel átitatni — 2 rész corrosiv 1000 rész vízre. A beteg ágyszalmáját legjobbjá mindjárt megégetni. A házi butorokat jó erős lúgos forróvízzel vagy chlor-meszes vízzel kell erősen lemosogatni.

A fertőtlenítést nem célszerű egyesek böles beállítására bízni, okvetlen szükséges, hogy az egész dolog az előjáróság felügyelete alatt történjék, betanított lelkismeretes emberek által.

Hathatósan védekezhetünk fertőző bajok ellen azon intézkedés által, hogy tanyákon ragadós betegségben elhalt egyéneket házaikba, de még a városba is behozni a legszigorubbán megtiltjuk, mert sajnos, nagyon sokszor megtörténik, hogy ez által a járványt behurcoljuk és egy egész családot vagy város részt tesszük ki a legnagyobb veszedelemnek.

A ragadós betegségek terjedését végre felette megkönnyíti az emberek kíváncsisága is. Ha haláleset történik, nem zúbia: ragadós volt-e a betegség, vagy sem, hanem mennek seregestől halottat nézni. A halottas házban azután, mely még ki sem volt szellőztetve,

pityeregnek, vagy jajveszéknek — vagy egy óráig. Az alatt tele szedik ruháikat a ragadós betegség mérges csiraival és terjesztik azt tovább. Borzasztó egy szokás ez, de még borzasztóbb az, hogy a halott hozzátartozói annak kezét, arcát, száját megcsókolják, s ezzel nagyon gyakran magukra ragasztják az elhunyt betegségét.

Hogy az ember barátait, rokonait sajnálja, az természetes és nemes érzés, de fajdalmának parancsolnia kell, hogy önmagát megfertőztetésnek ki ne tegye, mert ezzel a halottnak mit sem használunk.

Irtózatos és pogány szokás még a nép-nél a halott torának megüldése. Alig takarították el a holttestet a házból, már betelnek abba a sírásók, a sírató asszonyok, a rokonok, a jó barátok és a halottas házban néha másnap reggelig vendégeskednek. Hogy ez alkalommal a betegség mennyi mérgét vehették be testökbe levegő, étel és ital útján, az bővebb magyarázatra nem szorul — a halott emlékéért bizonyára nem tisztelik meg azzal — ha az alig elföldelt hült tetem feletti bánatot borba kívánják fojtani.

Dr.

Efelelte, hogy ő csak dárdása volt azoknak a nagyuraknak. Hogyne! Hiszen a városi tanács az ő eszével gondolkozott, a polgármester az ő szemével látott, az ő járszalagán járt s még a város orsz. képviselőjével is úgy rendelkezett, mintha ő maga volna Szentes és e város 30 ezer lakosa csak az ő alázatos szolgálja, kinek egyetlen szemhunyorításától függ életük vagy haláluk.

A néhai való «Lampás», a szomorú hírhedségre vergődött «Függelenség», e két törülmetszett fővárosi volt revolverlap stilje mind szalónias, tisztességes a mellett, ahogy ez a dolyfős demagóg irt és ir az ő lapjában, hogy mindent beszennyezzen, ki akarátának meg nem hajol.

S aztán az történt vele, amit az irás mond:

«Akit az istenek megakar-
nak verni, esztét veszik el!»

Elbizakodottsága vette el az esztét. Fejjel rohant egy nagy erkölcsi testületnek, melyen ereje megtörtött.

Ez a testület a kaszinó volt és ennek választmányában az az erkölcsi erő, mely rákiáltott a vakmerőre: «Eddig és ne tovább!»

Es belevesztett az általa ravasz fondorlattal másnak vetett törbe: ő, aki mást akart a kaszinóból való kigolyóztatással erkölcsi halottá tenni, maga golyóztatott ki, maga vált erkölcsi halottá, kinek vergődését, szabadulásvágyát nézni is szánalmas.

A dicsfény, melyet magának el tulajdonított, ködpárába vész, a bitorolt hatalom semmivé zsugorodik össze és az oly sok erőszakkal kiküzdött társadalmi állás kiesik alóla az első alkalommal, ahogy szilárd erkölcsi erővel tűzött össze, mint ahogy a nagy fáradtsággal gyúrt hőembert fertővé olvasztja az első tiszta tavaszi nap sugar.

Az a hét fekete golyó jól talált. Biztosabban ölt a méragnél, mely csak a testet emésztí el, míg amaz erkölcsi halált okoz.

Máshol legalább így van.

Akit az intelligencia ily testülete kigolyózott, kebeléből kilökött: az erkölcsi halott, kivel minden társadalmi érintkezést kerülni nem ugyan gavalléria, hanem *tisztesség*.

Igy lesz-e nálunk is — ki tudná ma megmondani?

Szeretjük hinni, hogy így leend s hogy önértzetre ébredt társadalmunk nem hajlik meg újból a hazug bálvány előtt, kinek bukása megérdemlett.

Indiszkreáció és gavalléria. Városunk egyetlen született gavallérja, akit úgy kellett Nagykorósról ide plántálnunk, hogy e speciesben se szürkölködjék Szentes, a «Szentesi Lap» f. évi 40-ik számában lerántja a leplet azokról a tárgyalásokról, melyek az ő megbízottai: Horváth Gyula és Tóth Kálmán, továbbá a kaszinó választmányának megbízottai: Cicatricis Lajos dr. és Tasnády Antal dr. közt folytak le husvét másodnapján a Kass-szálló egyik vendégszobájában.

Hiszen ezt mi is megselekedhettük volna, még pedig indiszkreáció nélkül, megsértése nélkül a gavalléria vesszőparipá-

jának, mert hiszen hirlapírók vagyunk, az úgy, mely szőnyegen van, nem személyes ügyünk s ami részletet, a szereplők minden titkolódzása dacára ilyen kényes ügyben megtudunk, szinte kötelességünk volna megírni a nagy közönségnek, mely mindég mohó vágygyal éhezi az e féle pikantiát.

Dacára ennek teljes diszkreációval szölkünk eddig a tárgyalásról s azt hisszük, senki sem kételkedik őszinteségünkben, ha megvalljuk, hogy ez nem a kaszinói választmány, sem a kihívó iránt való gyöngéd kíméletből történt, hanem egyszerűen az okon: mert a lefolyt tárgyalás semmi olyan eredményt nem mutathat fel, mely bővebb méltatásra igényt tarthatna.

Azóta azonban nagyot változott a helyzet. A született gavallér maga rántotta le a leplet a tárgyalásokról s mint rendesen, most is megtörtént vele az a kis kellemetlenség, hogy a durva kézzel, kíméletlenül letépett lepel rongyaival az igazság egy jó részét is foszlányokra tépte, ami nagyon gavalléros cselekedet lehet, főleg olyan esetben, mikor a maga személyes ügyében követ el valaki ilyen hősködést.

E körülmény teszi már most kötelességünké, hogy mi is félrelökjünk minden diszkreációt és úgy adjuk a tárgyalás lefolyását, valamint az ez óta közebejött eseményeket, ahogy tényleg történtek, kireperálván ezzel lehetőleg a gavallérlépte igazságot annak rendje és módja szerint.

A durván, gavallérosan letépett lepel alól a tényállás úgy került ki, mintha a kaszinói választmány képviselői a tárgyalás alkalmával mindenféle menedéket és magyarázatást kerestek volna, hogy miképpen lehetne a dolgot (t. i. a lovagias ügyet) minden baj nélkül elintézní, de miután ez nem sikerült, oda folytamatok, hogy becsületbíróság utján kívánták megállapíttatni: tértést követték-e el a választmány a határozatával vagy nem?

Álljunk meg egy kissé, mert ez az előtárgyalás nem egészen így folyt le.

A választmány megbízottai semmiféle menedéket sem kerestek, csak egyszerűen felvetették a kérdést: vajjon elintéztette már a Hentaller Lajos és Sima Ferencz között volt becsületbeli ügy a lovagiaság szabályai szerint s hanem: *adhat-e és kérhet-e Sima Ferencz lovagias elégtételt?*

Hiszen ez csak természetes! Az olyan született gavallér lovagiaságához, aki ilyen nagy hangon követelőzik mint Sima Ferencz, a kétség legkisebb árnyának sem szabad tapadnia. S ha tapadna: mossa le azt előbb, aztán úljön általa megmart egynékel szemben a lovagias elégtételtkérés magas paripájára.

A fölvetett kérdésre aztán Horváth Gyula nem felelt egyenesen. Nem azt mondta, hogy e részben, nyugodtak lehetnek az urak, mert a felem és Hentaller közötti ügy a lovagiaság szigorú szabályai szerint el van intézve, holott ez lett volna az egyedül helyes válasz, hanem felelt egy másik kérdéssel: «Honnan tudják az urak, hogy ez az ügy nem intéztett el?»

Persze, azt pozitív akkor senki sem tudta s minthogy Sima Ferencz segédjének ily kérdéséből, már gavallérszempont-

ból sem lehetett egyebet magyarázni, hanemha azt, hogy a Hentaller úgy csakugyan el van annak rendje és módja szerint intézve: ez okon elláltak ennek a további firtatásától és abban állapodtak meg, hogy becsületbíróság döntőn a fölött: vajjon sértő e Simára a választmány határozata.

A becsületbíróság összcállítása fölött aztán újabb vita fejlődött ki. A választmány megbízottai szentesiekke neveztek meg, Sima megbízottai azonban a fővárosi mánás kaszinót hitték illetékesnek egy született gavallér ügyében.

Végre a választmány megbízottai ezt is elfogadták s ez volt a megállapodás.

Most térjünk vissza a gavallér kézzel megtéptésztől leleplezésekre.

Ezek szerint ea mi kaszinónk gavallérjai megijedtek, hogy felettük egy országos tekintélyekből álló gavallér bizottság fog itélni és *esztét*, a megállapodás dacára, közben visszaléptek a becsületbíróság eszméjétől. Tették pedig ezt, a gavallér leleplező szerint, azért, mert Kiss Zsigmond levelet irt Hentallernek és kérdést intézett hozzá: vajjon kért e tőle Sima Ferencz elégtételt vagy nem? s erre Hentaller azt felelte, hogy *nem kért.*

Itt újból megállapodhatunk, hogy egy kissé kireparáljuk az oldalba rugott igazságot.

A mi kaszinónk nem gavallérok, hanem tisztességes, művelt férfiak testülete, melynek nincs oka senkitől sem félni, legkevésbé az olyan született gavalléroktól, mint Sima Ferencz. Kiss Zsigmond sem irt egy szót sem Hentallernek, hanem igenis Hentaller irt Kiss Zsigmondnak, a nélkül, hogy erre a kaszinó elnöke által felhivatott volna és az a levél, melyet irt, olyan természetű, hogy mellé akár 100 nemzeti kaszinó által is állíttathat ki magának Sima Ferencz erkölcsi bizonyítványokat: mindez nem fogja őt párbajképessé kvalifikálni, amíg magáról az abban foglalt s rea nézve megbélyegző tényezőket le nem mossa.

Ez a levél és a kaszinói választmány egyik meghatalmazottjának Hentallerrel történt személyes érintkezése eredményezte aztán, hogy a választmány megbízottai levelet intéztek Sima Ferencz megbízottaihoz, melyben határozottan kijelentik, hogy a Hentaller-Sima ügyben misztifikalva, feleikre az eddig történt megállapodásokat nem tartják többé kötelezőnek és így a nemzeti kaszinó tagjaiból alakítandó becsületbíróságtól is ellátnak.

Igy történt ez és nem másként.

S már most világos az is, hogy ki akar itt Szentesen mindenkit megfélemlíteni, míg azzal szemben, akivel kiállani és lovagiaszkodni egy kicsit esiklandós dolog, kibúvik a lovagias elégtételtvevés alól?

Világos, hogy nem a kaszinói választmány megbízottai tértek ki és kerestek menedéket, mert hiszen egyebet se kívántak, csak azt, hogy feleik olyan egyénnel álljanak szemben, kinek lovagiaságához kételey nem fér; világos, hogy éppen e kétségen fölül álló lovagiaság bebizonyítása az, amitől Sima Ferencz fizik.

S amit leleplezéseí végén mond, hogy dacára mindennek a nemzeti kaszinó itélete, a választmány beleegyezésének megtagadása dacára, 2 nap múlva itt lesz — hát ez na-

gyon alkalmas eszköz az ó hveince tovább vakítására, de senkinek sem fog vele imponálni s ha éppen kedve tartja, be is üvegezetheti azt az ítéletet, hogy legalább jó magafolyton gyönyörködhessék benne.

A magyar Alföld kulturája.

Egy füzetke fekszik előttem, egy röpirat, mely Budapesten, a Wodjában-féle nyomdából került ki, és melyet gimnáziumunk egyik fiatal tanára, Kardos Albert dr. írt.

A röpirat címe: *„A magyar Alföld közművelődéséről, és amit a cím ígér, azt a belső tartalom szorosán betartja, mert minden sava, minden mondanása kiválóan a magyar Alföld közművelődésének van szemelve, annak elhanyagoltságát esetel, előbbvitelért, felvirulásaért küzd a meggyőző érvek erejével.*

Figyelemmel atolvastam a füzetkét, mely — lehet mondani — pendantja szerző mult évben megjelent: *„Középiszkolák és a magyar Alföld, című emlékiratának és ha van is, amiben nem osztom teljesen a fiatal tanár nézetét — ez bizonyára nem az, mintha a magyar Alföld mostoha helyzetét kulturális tényezők dolgában magam is ne látnám, hanem véleménykülönbségünk inkább abban nyilvánul, hogy amíg ő, a középiszkolai tanár, érveinek minden erejével új középiszkolák felállítását, létesítését sürgeti az Alföldön, addig én, az alföldi fi, nem pusztán ily tanodák hiábán, hanem inkább abban látom kudarukat elhanyagolva, hogy a par-forsz gazdasággal foglalkozó vidéken az ipari, kereskedelmi és gazdasági szakoktatásról, melyek mindenike végeredményében a gazdaságot közvetve vagy közvetlenül szolgálja, nincs kellőképpen gondoskodva, sőt olyan iskolákban is szűkölködünk, melyek e szakoktatás előkészítő, alapvető, értem — a polgári fiiskolákat.*

Ne értsen félre senki. Nem tagadom, nem is vonhatom kétségbe a középiszkolák nagy jelentőségét, befolyását a közművelődésre.

Készségesen elismerem, hogy a röpirat szerzőjének panaszja jogosult és tény, hogy a nagy magyar Alföld ez ország minden kormányának mostoha gyermeke volt mindenha és az ma is.

Makó, Békés-Gyula, Ó-Kanizsa, Czegléd, sőt Orosháza is bizonyára megbírnának egy-egy középiszkolát; de tulságba esapunk at, ha ilyent a füzetkében felsorolt többi községnek is követelünk, mert amilyen bizonyos, hogy Szakolea, Zsolna vagy éppen Trsztena nem középiszkolának való talaj; oly bizonyosra mondhatom azt is, hogy Kun-sz. Marton, Csongrád, Túrkeve, Miava, Paks stb. a füzetkében megjelölt apró város egyikében sincsenek meg egy középiszkola feltételei, míg ellenben akárhany van közöttük, mely egy 6 osztályú polg. fiiskola s ezzel kapcsolatban valamelyes szakiskola feltételének teljesen megfelel.

Messze vezetne, ha egy szűk hírlapi cikkely keretében kívánám állításom igaz voltát bizonyítani s különben is ezuttal nem értem, hanem Kardos tanár röpiratáról van szó; maradjunk hát meg e mellett, annyival inkább, mert a részben föltétlenül esatlakozom az ó meggyőződéséhez: hogy a magyar Alföldért kormányának és nemzetnek tennie kell valamit; szakítania azzal az ósdi és veszedelmes felfogással, mintha a magyar nemzeti művelődést azzal segitendő elő a legsikeresebben, ha az ország idegen ajkú városaiban létesít és tart fenn nagy aldozott középiszkolákat, míg a nagy magyar Alföldet, — mely úgy is magyar — végképp elhanyagolja, gyámol, segítség nélkül hagyván magukra meg azon középiszkolát is, miket a helyi hazafiság, vagy felekezeti aldozatokosság létesített.

Ez az elhanyagoltság, az emlékirat szerzője szerint, már eddig is szomorú kór-ságos jelenségekben nyilvánul.

„A visszafeléjődségek azt a szomorú tüneményt, — úgy mond — melyet számos alföldi város mutatott, midőn természet ellenére, önként, saját elhatározásából degradálta,

városi méltóságából a falu alacsony poicára silyesztette magát, vajjon minek tulajdoníthatjuk? Csongrád, H.-Dorogh, H.-Hadház miért mondott le rendezett tanácsú községi szervezetéről? Makó, ez a harminc ezer lelket számoló város miért készül magától eldobni a független rendelkezés jogát? Oly népes és gazdag községekben, mint pl. Orosházán és Békés-Csabán miért nem támad fel a nagykörűség, és önállóság vágya?»

„A feleletet egyik-másik város maga adta meg, midőn kiállította magáról a szegénység bizonyítványt, hogy a rendezett tanácsú szervezethez szükséges kellő számú intelligens clemmel nem bír. Bizonyára mondhatom, ha e városokban csak az újabb idők óta virágzó középiszkolák működnek és ha a tanítézetek csak egy nemzedékben vezetnek be a műveltségbe, nem esik meg rajtuk az a nagy szégyen, melylyel az ország többi részei méltan borítják pirba a magyar alföld „paraszt”-nak nevezett lakóit... A baj különben egy másik kór-s jelenségben is nyilvánul. — A magyar Alföld legtöbb városában, mint a félig civilizált népek között, a műveltségnek nem annyira nemességgyümölcsök, mint inkább megkörtérmekéi érlelődtek meg. *Folturjánzott a szenny-sajtó*, melynek vadságáról és az erkölcsöket elvadtító hatásáról csak akkor szerez némi fogalmat a főváros és a nagyvilág, mikor egy-egy a sárban és piszkokban többször meghurcolt úri ember elég könnyelmű és könnyen-hívó, a sajtóbírósnágnál keresni és találhatni oltalmat.

Hát ez kemény ítélet az Alföld műveletlen voltára, de kétségtelenül igazságos és a bajt nem úgy orvosoljuk gyökeresen, ha szemet hunyunk reá, hanem, ha egyenesen, bátran ramutatunk és kiméltelenül forgatjuk meg a bírálat boncoló kését a sebes részben.

Tagadhatatlan, hogy alföldi városaink kivétel nélkül híján vannak a helyi adminisztrációhoz szükséges intelligens clemnek; tagadhatatlan, hogy ez biztosítja a nyers tömeg győzelmét még olyankor is, mikor valamely üresedésben levő hivatalos állásra — úgy véletlenből, a csekély számú intelligenciából kerül pályázó és innen van, hogy az utóbbi rendszerint cibukik a mesterséget megunt, boitköből kikopott proletáriátus mellett, mely család összeköttetésénél fogva mindenhová bejut, mindenhová befurakodik és ha hivatalhoz jutott, már úrnak s mint ilyen, intelligens, művelt embernek hiszi magát.

S hogy a félműveltség, a féltudás, mely leg többször tudalékoságba esap at, a legveszedelmesebb, hogy az ebben leledző elemek mérgezik meg rendszerint a társadalmat és bomlasztó erejükkel káros hatással vannak a köz javára — ezt, kivált nálunk, hol e kór-ságnak legvadabb kinövéséi alatt szenved a társadalom — bizonyítani is fölösleges.

Pedig a magyar Alföld népe nem zárkózik el ridegen a művelődés elől, mint ahogy hazánk egyik-másik idegen nemzetisége eslekszi és az emlékirat szerzőjének igazat kell adnom abban is, hogy a kormány jó akaratú figyelmre, támogatásra esodas mértékben pattantana ki a helyi aldozatokosságot és közreműködésre bírna a hatóságokat, felekezeteiket, sőt az egyeseket is, szóval, az egész társadalmat.

A közoktatásiügyi miniszter figyelmét már sikerült Kardos tanárnak, mult évben megjelent emlékiratával felköltenie; hisszük, hogy most megjelent röpirata szintén kellő figyelmre és méltatásra lel a kormánynál s ha csak azt érjük is el, amivel a középiszkolákról szóló miniszteri jelentés bizat: hogy a felvidék egy-két állami középiszkoláját az Alföldre helyezik at; ha ezenkívül megvalósulna Kardos tanár óhaja, mely szerint a kormány támogatásával az Alföld több városa által fenntartott algimnázium teljesség fejlesztetnék: már ez nagyjából orvosolná a bajt és egy-két nemzedék felnövekedése szép számú értelmi erővel gazdagítaná a magyarságot.

Bár volna sok olyan lelkes harcosa e

magyarságnak, mint a röpirat szerzője s bár egyesülének az alföldi középiszkolák összes tanárai e szép cél kiküzdésére.

Bánfalvai Lajos.

UJDONSÁGOK.

Szentes, 1891. ápril. 5.

— **Fegyelmi gyűlés** Csongrádvármegye közg. bizottságának fegyelmi választmánya a f. hó 14-én délután 3 órakor gyűlést tart, mely alkalommal több fontos fegyelmi ügy fog clintéztetni.

— **Termelési kísérletek.** Lapunk egyik korábbi számának gazdasági rovataban behatóan foglalkoztunk a csongrádmegyei gazdasági egylet azon igyekezetével, mely szerint új gazdasági ágak művelésének óhajtván megnyerni a gazdaközönseget, különféle termelési kísérletekkel segíti elő ezen eszméjét. Így óhajt első sorban kísérletet tenni a ricinus-termeléssel. E célból most arról értesíti a gazdaközönseget, hogy a ricinusmag megékeztet és felhívja mindazokat, kik e gazdasági növénynevel termelési kísérletet óhajtanak tenni, hogy a vetőmag átvétele végett az egylet titkárnál jelentkezzenek. A ricinus-mag termelése olyan busás haszonnal biztat, hogy nem ajánlhatjuk eléggé gazdaközönseágünk figyelmébe az egylet szép törekvését.

— **Csongrád árvaügye.** A csongrádi árva- és gondnokoltak ügyében a belügyminiszter kérdést intézett Zsilinszky Mihály főispánhoz, hogy az eddigi tapasztalatok alapján remélhető-e, hogy az 1877. XX. t.c. 285. §-ban foglalt kötelezettségnek a nevezett község eleget teend? Mint értesülünk, a főispán e kérdésre azzal válaszolt, hogy igenis, a viszonyok javulása folytán a község azon kérelme, hogy árvaínak pénzét és pénzértékeit maga kezelje továbbra is, teljesíthető, sőt föltétlenül teljesítendő.

— **Elvi jelentőségű határozat** A szentesi első alvasalóti kerületben az év elején meggyebizottsági tagválasztás volt, mely alkalommal, amint köztudomású, Filó Tihamér dr. városi főjegyző lett megválasztva. E választás főlebbezéssel lett megtámadva az okon, mert a nevezett törvény szerint megválasztható sem volt, amennyiben nem fizet 2 év óta adót Szentesen. Az igazoló- és bíráló-választmány helyet adott a főlebbezésnek és a választást megsemmisítette. Minthogy azonban a megválasztott minden körülmények közt a belügyminiszterhez kérte felterjeszteni a hozott határozatot annak előntése végett: vajon a bizottságok helyesen magyarizálják-e a törvényt, amikor nem pusztán 2 évi ittlakáshoz, de ugyanannyi adófizetési időhöz is kötik a megválaszthatást — ez okból az iratok tényleg fel is terjesztettek és a napokban már vissza is érkeztek a belügyminiszter azon elvi jelentőségű határozatával: hogy a bizottságok egészen helyesen jártak el, mert a megválaszthatásra igenis épp oly döntő és elengedhetlen feltétel a 2 évi helyben lakás, mint a két évi adófizetés és e részben a községi törvény, mint a belügyminiszter mondja, világosan, magyarul van szerkesztve, úgy, hogy semmiféle balmagyarizátora okot sem szolgáltatathat.

— **Öngyilkossági kísérlet a szomszédban.** A csongrádi Pannónia-szálló egyik vendég-szobájában egy szerenesétlen ember kísérletet teg az öngyilkosságot a f. hó 2-án. Az illető, Ehrlich N. ottani cipész-mester, ki röviddel ezelőtt nősült meg és jóformán a mézes hetekben akarta magától elvetni fiatal életét. A mondott napon megívó pénzt eldorbézolva, a szállóban nyitattat magának szobát, s ahogy ott magára maradt, egy 7 milli-

méteres revolverből irányozta magára a gyilkos golyót, mely nem ölte meg, de vesélyesen megesbesítette. A lövés döröjére összefutott a szálloda személyzete, a vendégek ijedten rohantak ki szobáikból és ahogy véreből találtak a szerencsétlen cipészt, nyomában orvosért futottak, ki csakhamar bekötözte sebéit és hazaszállítást íránt intézkedett.

— **Jegyzői vizsgák a vármegyén** Vármegyénk jegyzővizsgáló bizottsága előtt a f. hó 15. és 16-ik napján jegyzői vizsgát tesznek: Zubriczky Pál, ó-kanizsai jegyző, ki ezúttal a 3-ik vármegyében szerez már jegyzői képesítést, továbbá H o l c z e r Adolf csongrádi ügyvédjelölt és K o s z t k a Jenő szentesi illetőségű, vármegyeyi írnok.

— **Algyő reálegkártaletanítása.** Algyő közég abbéli kérelmet, hogy italmérsi jogosultsága utólagosan kártaletanításáért, Z s i l i n s z k y Mihály főispán pártolozog terjesztette fel a pénzügyminisztériumhoz.

— **Elgázolás** Szomorú husvétja volt Gyenes Imre polgártársunknak, ki az ünnepe másodiknapján kis léánykajával kocsin ment volna ki érkező felesége elé a vasúthoz. A keramit úton megállította a lovakat és lezárt, hogy az istrángot megigazítsa. De e közben az egyik ló kirugott és a rugás olyan szerencsétlenül érte a szegény embert, hogy a kocsi alá került, mellyel aztán a nekiszilajult lovak testén keresztülváltattak, vérbe fojta hagyván a boldogtalant a kövezeten. Jó szerencse, hogy a kis léánykai nem baja szenvedt, s hogy egy rendőr megállította a nekiváduult lovakat, mire az elgázolt és súlyosan megsérült Gyenest a kocsin elhelyezve, hazaszállították lakására.

— **Vitaest.** A csongrádmegyeyi gazdasági egyület ma este tartja az évadban utolsó vitaestélyét a Kass-szálló nagytermében. Az estély kezdete fél nyolc órakor van, tárgyalja: A jó szág legelgetéséről, szabad értekezés, tartja: Szeder János; a trágya és kezeléséről, felolvás: Dugnay Kozák György. Az egyület, mint eddig, ez alkalommal is szívesen látja az estélyen a gazdaközönséget, tekintet nélkül arra, hogy valaki tagja-e az együletnek vagy nem. Amennyiben a vitaestélyek már sokkal erősebben meggyökereztek közönségünk bizalmában, semmint külön ajánlgatásra szorújanak, megvagyunk győződve, hogy az érdekesnek ígérkező vitaközönség ezúttal is zsúfolt teremben fognak lefolyni.

— **Vereskereszt Csongrádon** A korábbi években Csongrádon alakult vöröskereszt egyület, részvételesség folytán lassu haldoklásal volt kimulandó az árnyékvilágból. Az egyület már-már agóniában volt, halálát ha senki nem leste is, de befejezett ténynek tekintette mindenki. És íme, az egyület feltámadott. Felköltötte halotti álmából C i c a t r i c s Lajos dr. csongrádi főszófogabíró, nem ugyan valami eszadszerrel, hanem egyszerűen azzal, hogy a múlt hó 22-én újra megalakította a főkegyletet.

— **Katonaanyag** A tisztántúli járásban. Míndszent a f. hó 2-án fejezték be az ideí ujonozást. A hozánk beküldött jelentés szerint az állítási lajstromba felvett hadkötelezettek száma: I. korosztálybeli 215, II. korosztálybeli 149, III. korosztálybeli 134; összesen 500 egyén. Az ujoncútelekúra besorozatot ezek közül: a közös hadseregbe büntetésből I. az ajánlás és beosztás fenntartásával 68, a védőörvény 15. §-a alapján a honvédséghez 8, mint egyéves önkényes I. összesen 78 egyén. A hadsereg póttartalékába besoroztatott: mint családfenntartó 7, mint kevésbé alkalmas 10 egyén; a honvédség póttartalékába I s így összesen 18 egyén. A besoroztatott összes száma, az egy éves önkényessel 96. Ez ellenében visszahelyezett 253, fegyverképtelennek találtatott 106, túrlított 4, fölülvizsgálatra utasított 9, gyógyítás végett a kórházba küldetett 16, nem jelent meg 16 és teljesen ismeretlen 23 egyén. A besoroztatott a soraké kerülteknek alig 20%-at teszik és így — ha elég kedvező is viszonylag az eredmény, de távolról sem

olyan örövendes, mint volt a csongrádi sorozó járásban.

— **A gimnázium vendége** Békéssy Gyula tankerületi főigazgató a f. hó 2-án a délutáni vonattal városunkba érkezett a gimnázium inspicirállára. 3-án és 4-én osztályról-osztályra, tantárgyról-tantárgyra jelen volt az oktatás és tegnap délután tanácskozást tartott a tanári testülettel, mely alkalommal teljes megelégedéssel fejezte ki gimnáziumunk szemléletének örövendes fejlődése és a tanári testület működése fölött. — A tankerületi főigazgató ma utazik el városunkból.

— **Nagyheti ájtatosság Mágocson.** Mágocs kintinó plébánosa E b e n Mihály dr. szépen egyeztetni össze az ájtatosságot a művészettel, amivel nem kevéssé jár a nép közmívelődéséhez és valláseszküvel neveléséhez. Így a nagyheti ájtatosságokba bevonta ezúttal a szent színeszetet. Szerden, csütörtökön és pénteken esti 7 órakor társulatának énekára felváltva énekelte a lamentációkat s ez idő alatt a szentély elején, 9 négyzetméternyi leplen fényfeszület tündökölt, melynek helyét később Jeruzsálem látképe, majd élénk színezésben a 14 stációkép, végezetül ismét rózsakoszorúba foglalt kereszt töltötte be. Az egyes képeket megfelelő magyarázat, magán- és karének kísérte s a templom mind a három napon megtelt az ájtatoskodók tömegével, melyhez a távolabb eső majorkok lakói sorakoztak, hogy a művelvezettel fokozott buzgósággal veezzék az ünnepe ájtatosságát.

— **Nőiparoktatás.** Egy, a művirágkésítésben alapos, gyakorlati jártassággal bíró intelligens nő óhajtana e szakmában városunkban oktatást adni az este, ha legalább 20—25 tanítványa kerül. Az illető a legfinomabb művirágkésítésben ad alapos oktatást, a tanfolyam 12 órára terjed és minden tanuló 5 ft tandíjat fizet. Akik e hasznoshozó és szép női iparban magukat kiképezni óhajtják, jelentkezzenek lapunk kiadóhivatalában a délelőtti órákban.

— **Erőszakoskodó tolvaj** Csak igaz marad az a költő által is legnagyobbak elismert átok: a rossz szomszédosság. Ilyen átká volt Németh Györgynek, Virág h Dávid szomszédossága által, aki nem átalott átjáróznai a szomszédába, hogy egy kis tűzevalót sikerítsen a tavasz hidege ellen, mint amilyen volt a múlt hó 31-én is. Észevette azonban jó Németh Imre a szomszéd szándékát és útját akarta állani. Erre Virág h Dávid úgy találta fejbentni az ellentéll Németh et egy kezeltgyében levő kapával, hogy az elcsúszott; majd jól helyben is hagyta s azután megrakodva tért haza. Súlyos testi sértés miatt lett jelentve az ipse a kir. járásbírósnál, ahol majd nyilván szalma nélkül is befutének a fagyos atyafinak.

— **Tánc próba-bál.** Schnur György szegedi tananító befejezend tananítási évadját, tegnap este tartotta meg igen szép számu és előkelő közönség jelenlétében tánc-próba-bállját. Résztvettek ebben a kedélyes mulatságban az aprószentektől kezdve egész a kifejelett aranyifjúságig. Szinte öröm volt nézni a szülőknek megelégedéstől sugárzó arcaikat, kik gyönyörködve szemlélték az ügyes tananító által, a legkecssebb mozdulatokra tanított gyermekeik füstelen viselkedését a fényes báteremben, akik azután elismeréssel is adóztak a tánc- és illemoktatásban fáradohatatlan, kitartó tanítóknak, ki már közel egy évtized óta minden évben ugyanazon babérokot aratja nálunk. A háls tanítványok amilyen ovációkkal fogadják, épen olyan rajongó tüntetéssel vesznek tőle búcsút is, s mikor az évadot befejező gyermek-bál kedves emlékeit egy hosszú esztendőn keresztül kegyelettel őrzik, türelmetlenül várják a jó Schnur bácsi megérkezését, aki a gyermekálmok fölalkja s nekik a vigasság apostola.

— **Sorozás Szentesen.** A f. hó 3-án vette kezdetét nálunk a sorozás. A tegnap és tegnapelőtt előállított 370 hadköteles közül alkalmasnak találtatott 112, mi az előző évke eredményéhez viszonyítva nagyon is kedvező. A sorozás a mai napon szünetel s a holnapin napon fog folytatódni, amikor a második

és harmadik korosztálybeliek kerülnek mértek alá.

— **Nyelvtanítás** Ahány nyelvet beszél valaki, annyi ember, tartja egy példásos és ez igaz is. Csakhogy a miénkhez hasonló vidéki városban nem igen kínálkozik alkalom: több idegen nyelv gyakorlati és elemi elsajátítására. Most egy nyelvtanító óhajt körünlételepedni. Neve Gotto de Cataró s tanít francia, angol és olasz nyelvet, széreny feltételek mellett. Különösen városunk ifjúsága és szülői figyelmébe ajánljuk a szép képzettségű nyelvtanítót, kivel a tanulni óhajtók Wellisch Vilmos divatárkereskedő útján értekezhetnek.

Nyilvános számadás és köszönet.

Bucsan György, Sárdi Mihály és Kolpaszky Lajos egyháztagok saját lelkük indításából közadakozás útján díszesen kiállított gyászlobogót készítettek be s juttattak egyháznak birtokába hogy — a mint felhívásukban mondják — egyházunk és vallásunk érdekében magukat kitüntetett hitorsosainkat, ha elkötöztek az élők sorából, ne csak szíveinkben, hanem külsőleg is meggyászolhassuk.

A kegyes adományok nyilvános nyújtása megígértetvén a gyűjtő egyháztagok által, ezek felhívására és nevében ezennel a következőket jelentem :

- A gyűjtés eredménye . 30 ft 05 kr.
- A gyászlobogó kiadása 22 ft 88 kr.
- maradvány 7 ft 17 kr.

A fedezett kiadás számlálkkal van igazolva. Adakozni szivesek voltak: Hankiss Károlyné 3 ft, Zsilinszky Mihály, Mojszik Lajos 2—2 ft, dr. Balassa Péter, Sárdi Mihály, Kolpaszky Lajos, dr. Mátéffy Pál, Vereb Istvánné, Bucsan Gyula — Lehota Kis Bandi — Sulcz Lajos, Holik Lajos, N. N., Danielisz Károly, Atbertényi Antal, dr. Mátéffy Ferenc, Jurenák Béla 1—1 ft. Bucsan György, ifj. Sárdi Mihály, Kotvan János, Kolpaszky János, Sárdi János, Antal József, Bernáth Elek, N. N., Kunos József, Sulcz Pál, Sulcz László, Sulcz Kálmán, Mátéffy Ferenc, Vajda Pál, 50—50 kr, Stark Nándor 40 kr. Szrenkányi Lajos 30 kr. Salling Pál 25 kr. Bajcer Lajos, Bernáth György, N. N., N. N., N. N., 20—20 kr. N. N., 10 kr.

A mikor a nemes cél érdekében szívesen fáradoznak és az áldozott közönségnek egyházam nevében öszinte köszönetem nyilvánítom, egyszersmind jelentem, hogy a fenmaradt s kezeimhez juttatott 7 ft 17 kr. egy beszerzendő nemzeti lobogóra szolgálal alapul.

Szentesen, 1891. apr. 2.

Petrovics Soma. evang. lelkesz.

B S A R N O K.

A szerkesztő álma.

Vető Lózi a «Árvízmegyeyi Tárogató» felelős szerkesztője, kinek agyában harcias gondolatok forrongnak, magára öblötte fényes tartalékos honvédfőhadnagyí egyenruháját, felkötötte felelmetes kardját, átövezte természetes mivoltát a portépevel, pályókára vetette a köpönyegét és feszes lépésben indult el — ki a szabadba, a saslaki k a c s a -legelőre.

Tavaszi volt, április esése. A levegőég kékjét egy felhőske sem szeplözte, nap sugaras verőfény aranyozta be a tájat és Vető Lózi, kinek agyában mindég harcias gondolatok forrongnak, még egyszer, utóljára teli akarta szívní honvédfőhadnagyí egyenruhába bujtatt kebelét az úde ózonos levegővel, mielőtt az a kebel végképen megfosztatnék tekintélyt adó aranyösörös burkolatától.

A k a c s a -legelőt úde zöld pázsit fődte, a léghen az új életre kelt bogárhad ezere zümmögött és ez az egyhangú zümmögés olyan andalító, a dazduzó kövér pázsit olyan csalogatóan kínálkozó, hogy Vető Lózi úr, az agyában forrongó harcias gondolatok dacára sem állhat ellent a harcban: leteríti pályókára vetett köpönyéit a bársonyos gyeprre, lecsatolja oldaláról a felelmetes kardot s aztán hatalmas elhajosodott alakja egész hosszában hever végig a puha, stüppedékes gyeprágon.

Április eselje!
Vető Lózi úr úgy eltűnődött e napon. Ugyan miért fűződik ehez minden b o l o n d s á g, — ugyan miért?

Hiszen olyan nap, mint a többi. Cseppet sem különbözik akár március 31-től, akár április 2-ától s miért mégis, hogy e napon kell elkövetni annyi boldonságot? Miért, hogy éppen e napnak van olyan veszett hirt?

— Miért, hogy éppen e napnak van olyan veszett hirt?

Vető Lojzi, az Árvizmegyei Törögató harcias szerkesztője úgy eltűnik ezen s a feje körül rajzok, fülehez csapongó bogárhad is vele zümmög: «miért? miért?»

Lázás érdeklődéssel kutat a multban, belemélyed a történelembé, vigyázva, firkésze: vajon feltalálja-e ott e boldons nap magyarázatának csírát és igazoltatása nőttön-nő, ahogy elfordít 10—20—30 esztendő és nem talál semmit, éppen semmit, ami megmagyarázná neki április elsejének boldons voltát.

Az emberek születtek, éltek és meghaltak, generáció-generáció következett — a nélkül hogy valaki érdemesnek tartotta volna fejlegyezni: miért éppen április elseje a boldonsok napja.

Csudálatos, fölöttébb csudálatos!

*

Csudálatos, fölöttébb csudálatos!

Vető Lojzi úr, az Árvizmegyei Törögató szerkesztője úgy érzi, mintha az az ezernyi ezer bogár, mely az imént még körülötte rajzott, egyszerre mind a fejében motozna, agyvelejét fúrna, véredényeit repesztgetné.

Aztán valami sajátságosan édes bizsergő kefé fogja el. Teste mintha megkönnyebbülne, szellemzárnyakon vitetné mind föléb a légürben és ő reptilne messze-messze, idegen tájakon, sít tengereken át, a búhajós Kelet felé.

Sáslak, Árvizmegye elmaradoz mögötte, majd a semmibe olvad át és Vető Lojzi úr Kadisában van, a hosszúhajú műzümánok szent városában.

*

Vető Lojzi úr, az «Árvizmegyei Törögató» felelős szerkesztője, az agyában forrongó harcias gondolatokkal együtt Kadisában van.

Égész otthon érzi magát a hosszúhajú igazhitűek közt.

Fel-alá járkál a girbe-görbe utcákon, mosolygva közönszi a szemben jövőket, kik meg-bámulják fényes egyenruháját s aztán egyszerre gyökeret ver a lába egy épület előtt, amelynek homlokára tűzbetűtkben vagyon írva:

«Április elseje.»

*

Április elseje!

Az «Árvizmegyei Törögató» harcias szerkesztőjét úgy tít meg ez a két szó, mintha páros viaskodásra hívnák.

Haja égnek mered, látja mintha szemgödréből lépne ki, keze önkénytelen nyúl oldalához, mintha még ott csörögne a sáslaki kacsalegelőn veszett félelmetes kard és ajka önkénytelen susogja kétszer-háromszor a felírást:

— Április elseje! Április elseje!

Milyen ördög inselkedik vele, hogy itt, a távol keleten, a kismét hónapban, igazhitű műzümánok közt ez a két szó az, mi elsőnek a szemébe ötlök?

Avagy minden népnek és nemzetnek közös napja ez a boldonságban?

Ugy kell lenni. Mert hogyan jutna különben Kadisa hosszúhajú igazhitűinek eszébe: épületet szentelni április elsejének?

Vető Lojzi úr, a harcias szerkesztő egy pillanat alatt végiggondolja mindezt. Még egyszer az oldalához kap s ahogy meggyőződik, hogy félelmetes kardja csakugyan ott veszett a sáslaki kacsalegelő pászitján, hirtelen elhatarozással veszi elő a tartalékos honvédfőhadnagy atillájának belső zsebéből az — ollót, harcias szerkesztőségének e hűsleges fegyvertársát s aztán vakmerő bátorsággal nyomul be a titokzatos épületbe.

*

Vető Lojzi úr, a harcias szerkesztő, hűsleges fegyvertársával, az ollóval föl-fegyverkezve nyomul be a titokzatos épületbe.

Hűs előcsarnok fogadta magába, melynek közepén kopott szőnyegen guggolt egy hosszú-

kafatános, turbános alak, ritmikus hajlongással szakadatlanul morgogva:

— Üdvöz légy április elseje, boldonsok hónapja és legyen üdvözölve mind, ki e hajlékba lép, melyben történeteket tanítják.

Tehát mégis! Mégis csak ráakad e nagy nap történetének csíráira.

Mert az épület egy medresz volt, egy műzümán iskola, címeze április elsejéhez és ahogy Vető Lojzi, a harcias gondolatú szerkesztő az előcsarnok athaladva, messze maga elé tartva az olló szétfeszített szárnyait, belebb hatolt, egyszerre tágas teremben találta magát, hol apró gyerekek tarka kafftánkában, simára borított fejfel guggoltak sorban — rendre, míg közöttük egy hosszúsakalú ősz dervis hajlongott, egyhangú, monoton hangon adva elő április elsejének történetét a következőkben:

*

A következőkben adta elő az ősz dervis április elsejének boldons történetét:

E mi városunk nem volt mindég ilyen nagy és hatalmas.

A proféta futásának 3605-ik és a gyaurn idősámítás 1700-ik évében rabigában görnyedtünk, a szomszédos pusztá birodalomban hatalmaskodó Rokály pasa volt az úr fölöttünk.

Az emberek születtek, éltek és meghaltak, megesett változatosság okaért, hogy kádinkat a pasa emberei a piactéren megbotozták, de különben Fiuménél a tenger csendes volt s épp úgy az aranyzarvánál is.

Harmincegy éven át folyt ez így, amikor egyszer fia támadott e mi városunknak: Rosbó Samil bég, aki megtörte a pasák uralmát és felszabadított bennünket a szolgaság jármából.

Ez történt a hedsira 3642-ik évében.

Onnan túl aztán ismét születtek, éltek és haltak meg emberek Kadisában és Fiuménél épp úgy mint az aranyzarvánál újból csendes lett a tenger, egészen a hedsira 3653-ik éveig, amikor háborgó vulkán volt az igazhitűek országa és e mi városunk fiait ott vezérték el a szabadságról az etmaidánon.

Elhullottak, elvértek!

De hem mindannyian. Aki megmaradt közülök, oda települt a máig róluk nevezett janicsársárvárosba, hogy aztán újból szuleszen eljen és meghaljon minden ember.

Aztán sivar, sötét, tires volt Kadisában minden, teljes harminc esztendőn át.

*

Sivar, sötét volt Kadisa teljes 30 éven át, folytatá történetét a vén dervis.

És most, fiaim, kiáltások utánam mindannyian: «La illah, il Allah, Mohamed razul Allah!»

— La illah, il Allah, Mohamed razul Allah! hangzott a kiáltás száz dicskantarokból, mire a dervis folytatta:

— Harmincöt ével ezelőtt volt, a hedsira 3644-ik évében, április elsején, hogy Róskön, egy szerény vincellérházban megpillantotta a napvilágot a mi igazhitű gyálmóknak

Zima Feriz.

Olyan volt, mint Jesse proféta. A napkeleti királyok épp úgy bölcsőjéhez mentek bemutatni ajándékaikat, mint annak.

Vittek neki szakaszágatóságot, hitel-szövetkezeti részvényt és zsirójukkal ellátott váltókat, óh, mert Zima Feriz csecsemő volt, aki cuclit szopott, iskolás, aki elkérte az iskolákat és tanító, aki képtelen volt tanítani!

Tízennégy éve, így emlékszem rá, mintha ma történt volna, szintén április 1-én, ide hozták a profétát Kadisába, hogy apátokat a betűvetés nehéz mesterségére oktassa.

És innen számít csak, ezen nevezetes év április elsejétől Kadisa története.

Egy névnek van szentelve e történet minden lapja s e név:

Zima Feriz.

Nem! Ami azelőtt volt, az mind semmi! Samil bég (csak kis betűvel mondjátok ki a nevet) homályba vész; az etmaidánon elhullott véreink csontjaiból régen cukrot raffináltak, de ez az egy név él és tündöklő és ragyog és élni, tündökölni, ragyogni fog minden időknél át az örök végtelenség szuperlatívusába.

*

Zima Feriz!!

Ez a név élni fog és ragyogni és tündökölni az idők végtelenségének szuperlatívusáig.

Most pedig, fiaim, hullassatok gyászkönyveket.

Mert ezt az embert, ezt a csecsemőt, iskolakerülőt és elcsapott tanítót, kinek keze, lába és orra a legsajátosabbban domborodik ki Kadisa történetében, a mi profétánkat meggyalázta az effendik testülete.

De kiemelkedik fényesen, minden boldonságával egyetemben a gyalázatból.

Orvendjete! Vigadjatok!

Ez az épület azon április elsejének vagyon szentelve, melyen a profétát, **Zima Feriz** bejt átláptáltuk Rósköből Kadisára.

És ma, hogy újból április elseje van, felutazott ő az ezkerpölajú tündöklő fővárosba az aranyzarvhöz, hogy megrendelje magának az első hazaidiszfakélyásmenetre rendezendő részvénytársulatnál a legfényesebb fakélyásmenetet, amelyre április 5-én este elégteltelt szolgáltatassunk neki.

Hrbat Gyölya pasa, császn Duravdi Iszkender, Titoflósz Loja effendi és a városunkban időző gyaurn, Vető Lojzi, kinek agyában mindég harcias gondolatok forrongnak, tartják az unnepi szónoklatokat, amelyek mindenikében dicsőítve leend április hónapja és **Zima Feriz**, a lelkes csecsemő, dolgozó férfi és határozó aggastyán úgy, ahogy földi halandó még dicsőítve nem volt.

Ezért van, fiaim, április hónapja a boldonságnak, ezért ez épület április elsejének szentelve.

*

Ezért a boldonság hónapja április!

Vető Lojzi, az «Árvizmegyei Törögató» szerkesztője, kinek agyában harcias gondolatok özőne forrong, álmerkodva hallotta ezt és üstöke erős izzadásnak indult.

Hogyan? H is üdvözöl beszédet mondjon itt, ez ismeretlen helyen, ismeretlen nagyságnak?

Nem! Inkább megöngyilkolja magát! Beledől az ő hűsleges fegyvertársára, a szerkesztőségi öllő ölelő karjaiba.

Szívének irányozza a gyilkos fegyvert, s már érzi, ahogy a hideg, kemény acél belemélyed a fényes egyenruhán át húsbába. Érti, hogy nyomán kibuggyan piros meleg vére s aztán egy rettentő sikolylyal . . . felébred.

*

Egy rettentő sikolylyal ébred fel Vető Lojzi, az «Árvizmegyei Törögató» felelős szerkesztője.

Agyából szerte röppentek a forrongó harcias gondolatok s ott találja magát a sáslaki kacsalegelőn, szennyes tisztú köpenyén fetregve.

A nap vidáman süt feje fölött. Körülötte ezer meg ezer bogárka dong, zümmög, cziprel, kavargó.

Kábult agra egy gondolatba kapaszkodók göröcs kétésgbeessével és ajka önkénytelen morogja e gondolatot:

— Igen, igen! Álmodtam, hiszen április van.

KÖPE.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. Mátéffy Ferencz
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

Gunszt Mórnak

III. tized 375. sz. háza kedvező feltételek mellett eladó, esetleg bérbeadandó. — Értekezhetni lehet e felől Gunszt Lipót úrral.

Dréher-féle

MÁRCZIUSI SÖRT

ajánl

újf. Kovács Sándor fűszerkereskedő.

Üzleti értesítés.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy az eddig *Stammer Sándor* alispán úr házában *Csillag Arminné* cég alatt vezetett

női divatárú üzletet

átvettük és azt e hó 24-ig ugyanazon — az időtől pedig a «*Szentes-Vidéki takarékpénztár*»-nak most *Jakó Mihály* által birt helyiségében tovább vezetjük.

Steiner Gizella bevásárlási útjáról hazaérkezve,

női és gyermek szalma- és fantasiakalapokat

diszítve és diszitetlenül nagy választékban, legújabb divat szerinti mintákban hozott raktárra, mik még a netáni hiányok pótlására folytonosan érkeznek.

Díszítéseket,

ízléses kivitelben, olcsó árak mellett elvállalunk.

A *Wellisch Vilmos* cégnek nagy összeköttetésénél és *Steiner Gizellának* elismert szakképzettsége- és tapasztalatánál fogva reméljük, hogy a nagyérdemű közönség igényeinek minden tekintetben megfelellhetünk.

Megemlítjük még, hogy semmiféle költséget és fáradságot nem fogunk kímélni, hogy a nagyérdemű közönség becses bizalmát és megelégedését kiérdemeljük.

Tisztelettel 1—2

Wellisch Vilmos és Steiner Gizella.

Mélyen leszállított árak!

Finom műtárgyak. Célszerű iparcikkek.

Nagy választék minden bel- és külföldi

bronz-, vas-, porcellán-, fayence-, üveg- és fa-díszmű-árúkbán.

Tartós bőrárúk és szabadalmazott álló- és függő lámpák gyári főraktára.

TESTORY

BUDAPESTEN, CSAK IV., VACI-UTCA 24. SZ.,
a nagy Kristóffal szemben. 3—10

2054891. sz.

1—2

Haszonbéri árverési hirdetés.

Alólírt m. kir. jószágigazgatóság részéről közzététetik, hogy a folyó évben lejáró különféle bértárgyak további haszonbérbe adása iránt az alább írt helyen és napon nyilvános szóbeli, írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött árverés fog tartatni, melyhez a bérelni szándékozók 10% bánatpénzzel ellátva oly hozzáadással hivatnak meg, hogy az általános és részletes haszonbérleti feltételek azon hivataloknál, hol az árverés tartatik, megtekinthetők: Haszonbérbe adatni fog:

I. A kulai kincst. urad. ispánság-nál 1891. évi ápril. hó 20-án d. e. 8 órakor:
97⁹⁰/₁₆₀₀ hold béreglyi föld, 25¹²⁵/₁₆₀₀ h. szántovai föld, 122⁴⁰⁶/₁₆₀₀ hold bezdáni föld, 2¹³⁰⁰/₁₆₀₀ hold alsópusztai kulai föld, 42⁷⁷²/₁₆₀₀ hold báránjárásai föld, 225 hold pettani III. sz. föld, 258¹⁴¹/₁₆₀₀ hold Deszpot szt.-iváni föld, 30²⁴²/₁₆₀₀ hold

törökbecsei 96. sz. Tiszaátmetszés, Zombori volt igazgatósági iroda tisztai lak, Szántovai halászláti jog, Kulai volt gazd. gyakornoki lak, Kulai Köln féle ház, Kulai uradalmi pince, Kulai uradalmi nagypince, Kulai sörfőzői lak s iradahelyiség, Pivnicai uradalmi vadászati jog.

II. A palánkai uradalmi ispánság-nál 1891. évi ápril. hó 21-én d. e. 8 órakor:
45⁹⁷/₁₆₀₀ hold szontai föld, Gombos-Erdődi Dunarév-jog.

III. A szentesi m. kir. adóhivatalnál 1891. évi ápril. hó 23-án d. e. 8 órakor:
65⁷⁴⁷/₁₆₀₀ hold csongrádi 84. sz. tiszaátmetszési föld, 58³⁶⁷/₁₆₀₀ hold Csongrádi 83. sz. Tiszaátmetszés föld, 48 hold szentesi 85. számú Tiszaátmetszés föld.

IV. A szegedi m. kir. adóhivatalnál 1891. évi ápril. hó 22-én d. e. 9 órakor:
21 hold 87. számú h.-m.-vásárhelyi tiszaátmetszési föld.

Magy. kir. jószágigazgatóság.

Aradon, 1891. március hó 26-án.

Bármily állásu, széleskörű ismerettséggel bíró megbízható személyek, kik igen előnyösen ismert 1—3

SORSJEGY-TÁRSASÁGOK létrehozásához

tagok szerzésével foglalkozni akarnak, szép jövedelmet nyerhetnek.

Ajánlatok intézendők

a Magyar általános takarékpénztár részvénytársasághoz Budapesten.

MARIACZELLI Gyógyszertárakban kapható

készítve *BRÁDY C.* védangyalhoz címzett gyógyszerárban Kremsierben Morvaország. Elismert kiünbőségű gyomorerősítő és elevenítő hatású gyógyszer emésztési zavarok esetében. Csak a mellékelt védőjeggyel és aláírással ellátott készítmény valódi. Ez üveg ára 40 kr., nagy üveg (kíszeres) 70 kr. Az alkotórészek nyilvánosságára vannak huzva Gyógyszertárakban kapható

Boltbérbeadás.

Az *Obláth Hermina*-féle házban, a főutcán, egy nagy bolthelyiség és az udvarban cheztartozó lakás a f. évi szent-György nap-tól bérbeadó. — Értekezhetni dr. *Mátéffy Ferenc* ügyvédnél. 4

Az általános ismert jó hírnévnek örvendő a több oldalulag kitérített sósborszesz készítményem — kelendőségénél fogva sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kítve, elhatároztam, hogy azokon címjegyeimet módosítom s arra két nyomatban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszermind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ

általános ismert kiünbőségű házszer: különösen a bedörzsölté-kenő-gyűrő-gyógymódnál (massage) igen jó hatású. Ajánlható egyszermind foglítottól szerül is, a mennyiben a fogak fenéjét előlegíti, a foghúst erősíti és a száj tiszta, szagtalan ízt nyer a szesz elpárolgása után, úgyzintén fejmosásra és a hajlégek erősítésére, fejkörözés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Ára egy nagy üveggel 30 krajcár, kisebb üveggel 45 krajcár.

3—3 *Brázay Kálmán.* Budapesten, IV. kerület. Múzeum-körút 23. szám. Kapható Szentesen: Dobray Sándor, Abaffy László, Szépe Károly, Koblicsek Gáborné, Szénássy Ferencz, Podhrádszky Ferencz, Várady Lajos, Zuckermann Károly, Ifjú Vecseri Sándor és Gunst Dávid uraknál.

T. cz. Tisztelettel alulírott igazgatóság ezennel a n. é. közönség szives tudomására hozza, hogy a

Hygiea-forrás — Korona-forrás

égyvényes sarányúvíz, mely az orvosi tekintélyek: nevezetesen: dr. Kóranyi tanár, kir. tanácsos, dr. Kétili tanár, dr. Kézsmárcsy tanár, dr. Schwimmer tanár, dr. Stiller tanár, dr. Herrmann S. főorvos stb. által az emésztési és légzési szervek bajainál, gyomor-, máj-, torok- és vese-betegségeknél

első rangú gyógyviznek

ajánlatik, mai naptól kezdve friss töltésben mindig kapható Szentesen, Robicsék Gáborné úrnőnél.

A Hygiea-Sprudel-Korona-forrás
Igazgatósága, Radkertburg.

Házelandás.

A szentesi izr. hitközség tulajdonát képező Purjesz Dávid-féle I. t. 263. szám alatti ház kedvező feltételek mellett eladó vagy haszonbérbe adandó.

Értekezhetni eziránt Feiler Márton hitközségi alelnökkel III. t. 516. szám alatti házában. 3—2

Házelandás.

I. tized 306. sz. alatti házam, telkén nagy szőlőlugas-kerttel, szabad kézből, kedvező feltételek mellett jutányos áron eladó.

Sonnenfeld Sámuel,

5

fakereskedő.

Öltözék-szövetek!

A legszebb minták magánvevőknek díjtalan és portómentesen. Eddig nem létezett mintakönyvek szabók részére porto nélkül, csupán 20 frt letétért, — mely összeg megrendelés esetén leszámítatik a számlából.

Öltözék-szövetek.

Pervien és dosz^{king} a maras klérusnak, előírás szerinti szövetek cs. és kir. hivatalnok egyruhákhoz, veteránoknak, tüzoltóknak, tornászoknak és szolgáruhákhöz. Teke- és játéksztal szövetek, loden, vízmentes és vadászöltözékhez mosószövetek, utazó-plédék 4—14 frítg stb. Aki jutányos, szőid, tartós, tiszta gyapjuszövetet és nem szétlétben ajánlott olcsó rongyot akar vásárolni, mely a munka-díjra alig érdemes, az forduljon

Stikarofsky Jánoshoz Brünben.

Ausztria-Magyarország legnagyobb posztóraktára.

Állandóan fél millió frt értékű raktáron és világ-kereskedésem mellett természetes, hogy sok maradékiszövet gyűlik össze; minden józan gondolkodó ember beláthatja, hogy annyi maradék és darabkából minták nem küldhetők, mert hiszen néhány száz mintarendelésnél rövid időn mi sem maradna raktáron. Epp ezért csakis szédélés, ha posztókereskednek maradék minták beküldését hirdetik és ily esetekben a beküldött minták posztóvegek és nem maradékok mintái: az ily eljárás célzatossága elég világos.

Nem tetőző maradékok becsértéttel, vagy a pénz adatik vissza. A maradékok megrendelésénél szükséges kívánt szín, mennyiség és ár megnevezése.

Szétküldés csakis utánvétellel, 10 frton felül bérmentve.

Levelezés magyar, német, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven. 8—12

Öltözék-szövetek!

Sarg Glycerin-fog-Crém-je,

A fogak szépsége Rövid használat után nélkülözhetlen fogtisztító szer

KALODONT

Orvosrendőrileg megvizsgálva.

Uton nagyon praktikus. Illatosan áditó.

A leggyöngédebb fogzománcra is ártalmatlan.

Jegyzet: Németországban, Franciaországban stb. a legnagyobb sikerrel behozta, ugy az udvarnál, valamint a magas körökben és a legegyszerűbb polgári családánál használatban van.

Kapható a gyógyszerárakban, darabonként 35 krért. 50—29

Szentesen: id. Várady Lajos gyógyszerárban.

SCHLICK-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság

BUDAPESTEN.

Gyar és irodák:

VI., külső Váci-út 1696/99. || VI., Podmaniczky-utcza 14.

Városi iroda és raktár:

Ajánlja kitérő és szilárd szerkezetű,

gőz- és járgánycséplő-készületeit és számos első díjjakkal kitüntetett szabad. SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekéit és szabadalm. mélyítő-ekéit,

eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle

egyvasu ekéit, — talajmivelő eszközeit, boronáit és rögtörő hengereit, valamint

Schlick-féle szab. „Haladás“ sorbavető-gépeit.

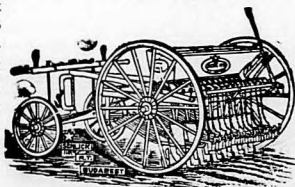
Készletben vannak továbbá: gabonatisztító rosták (BAKER- és VIDATS-rendszer), takarmánykészítő gépek, tengeri morzsológék és daralók, szabad. Jókay-féle „Hungária“ daráló-gépek erőhajtásra, örlőmalmok és olajmalomberendezések Eredeti amerikai kévekető és marokrakó arató-gépek és fűkaszaló-gépek, szállítható mezei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek.

Legjutányosabb árak.

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

6-24

1389 E. 1891.

3—2

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. Honvédelmi Minisztérium, ez évi március hó 12-én 12921 számú rendeletével, a lovak és szekerek összeírását elrendelte.

Ezen összeírás, a f. évi ápril. hó 1-ső napján kezdetik meg, s ápril. hó 15. napjával befejeztetik. — Az irodahelyiség a Haris-féle házban van, — s az összeírás teljesítésével Szakál Mihály aljegyzőt bízom meg.

Felhivatnak tehát a város bel- és külterületén lakó ló- és szekértulajdonosok, hogy lovaikat és szekereiket, a kitett időben és helyen multhatlanul bejelenteni kötelességüknek tartásák, mert a mulasztók, a törvény értelmében szigorúan fognak megbírságotlanni.

Kelt Szentesen, 1891. évi márc. 28.

MAGYAR JÓZSEF,
tanácsnok, h. polgármester.